

19. Rashidova G. G. INTERPRETATION AND INTERDEPENDENCE OF THE CONCEPTS OF «COMPETENT» AND «COMPETENCE» //Theoretical & Applied Science. – 2021. – №. 8. – С. 83-89.

20. Rashidova, Gulnoza. "“COMPENTLIK” AND “COMPACTNESS” OF TINCALARING OF TALHS AND JEWELRY." *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal* 2021.4 (2021): 99-112.

21. Rashidova G. G. Socio Cultural Approach as a Modern Direction of Teacher Training //International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding. – 2021. – Т. 8. – №. 8. – С. 169-172.

22. Gulomovna R. G. Modern requirements for the socio-cultural competence of a teacher of history //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2021. – Т. 11. – №. 3. – С. 1834-1838.

23. Rahmatullayeva M., Rashidova G., Karakulova U. XXI ASRDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR VA PEDAGOGIK MAHORAT //Журнал Педагогика и психологии в современном образовании. – 2023. – Т. 3. – №. 1.

24. Karakulova U., Rashidova G., Rahmatullayeva M. DEVIANT XULQ-ATVOR RIVOJLANISHIDA OILAVIY MUNOSABATLARNING TA’SIRI //Журнал Педагогика и психологии в современном образовании. – 2023. – Т. 3. – №. 1.

KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARNING HISSIY-EMOTSIONAL IRODAVIY SOHASINING SHAKLLANISHI

Sharafitdinov Abdulla XXX,

Boyqulova Mohinur Ravshan qizi

O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali

mohinurravshanovna96@gmail.com

Annotatsiya: Kichik maktab yoshidagi hissiy-emotsional irodaviy soha, o‘quvchilarning hissiyotlarini, ularning o‘zlarini tushunish va ifodalash usullarini o‘rganish, o‘zaro munosabatlar qurish va o‘zlarini boshqarish ko‘nikmalarini rivojlantirishga bag‘ishlangan. Bu soha, o‘quvchilarning ruhiy, hissiy va ijtimoiy tarbiyasini ta‘minlash uchun muhimdir.

Kalit so‘zlar: Hissiyotlar, o‘zini tushunish, o‘z fikrlarini ifodalash, o‘zaro munosabatlar, stress, texnologiyalar, internet, hissiyotlarni boshqarish.

Kichik maktab yoshidagi hissiy-emotsional irodaviy soha, o‘quvchilarning hissiyotlarini, ularning o‘zlarini tushunish va ifodalash usullarini o‘rganish, o‘zaro munosabatlar qurish va o‘zlarini boshqarish ko‘nikmalarini rivojlantirishga bag‘ishlangan. Bu soha, o‘quvchilarning ruhiy, hissiy va ijtimoiy tarbiyasini ta‘minlash uchun muhimdir. Bu sohadagi faoliyatlar quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

O‘quvchilarning hissiyotlarni tushunish va bayon qilish: O‘qituvchilar o‘quvchilarni o‘zlarining hissiyotlarini aniqlash va ularni o‘z fikrlarini ifodalashga

yondashish uchun qo'llab-quvvatlashadi. Bu, o'quvchilarning o'zlarini izohlash, muhokama qilish va boshqalar bilan o'z fikrlarini ulashlari uchun muhimdir.

O'quvchilar orasidagi o'zaro munosabatlar va jamoaviy faoliyatlar: Kichik maktab yoshidagi o'quvchilar uchun o'zaro munosabatlar va jamoaviy faoliyatlar o'rganish, ijtimoiy qo'llanma va boshqa insonlar bilan o'zaro munosabat qurishga yordam beradi. Bu, ularning ijtimoiy hayotda qanday qatnashishlari, boshqalar bilan qanday aloqalar o'rnatishlari va jamoatda muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun juda muhimdir.

Stress va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalari: Kichik maktab yoshidagi o'quvchilar stress bilan yuzlashishlari mumkin. Bu sohada o'quvchilarga stressni tushuntirish va unga qanday qarshi kurashishlari kerakligini o'rgatish juda muhimdir.

Texnologiyalar va internet foydalanish: Kichik maktab o'quvchilari katta dunyoga kirishlari, internet va texnologiyalardan foydalansalar ham, ularning ularni o'z va do'stlari uchun qanday foydali qilishlari va qanday ehtiyotkorlik qilishlari kerakligini o'rgatish uchun muhimdir.

O'z-o'zini boshqarish va muammolarni hal qilish: Kichik maktab o'quvchilari o'z muammolarini hal qilish va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini o'rganish va rivojlantirish kerak. Bu, ularning o'z-o'zlarini rivojlantirish va muammolarini hal qilish uchun kerak bo'lgan o'zgaruvchiliklarga tushuntirishga yordam beradi.

O'quvchilarning o'zlarini qiziqtirish va rivojlantirish: Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarni o'zlarini qiziqtirish, o'zgaruvchiliklarga tushuntirish va o'zlarini rivojlantirish uchun stimulyatsiya qilish juda muhimdir. Bu, ularni o'z fikrlarini ifodalash va o'zlashtirishlari uchun yondashadi.

O'quvchilarning salomatligi va zarur qarorlarni qabul qilish: O'quvchilar o'z salomatligi va zarur qarorlarni qabul qilish, o'zlarini muhofaza qilish va boshqalar bilan o'zaro aloqa qurish ko'nikmalarini o'rganish va rivojlantirish kerak.

Kichik maktab yoshidagi hissiy-emotsional irodaviy soha, o'quvchilarni hayotga tayyorlash va o'z fikrlarini ifodalash uchun juda muhimdir. Bu, ularning o'zgaruvchiliklarga qanday ta'sir qilishlari va o'zlarini boshqarishni o'rganishlariga yordam beradi, bu esa ularning katta dunyo bilan yuksak darajada muvaffaqiyatli bo'lishiga olib keladi. Kichik maktab yoshidagi hissiy-emotsional irodaviy sohada ot-onalar quyidagi masalalarga e'tibor qaratish kerak:

Farzandning hissiy holati: O'quvchilarning hissiyotlarini tushunish va ularga ehtiyojlarini qanday bartaraf etishlari kerakligini tushunish. Ularning qanday hissiyotlarga ega bo'lishlari va o'zlarini ifodalashlari haqida boshqa ot-onalar bilan muloqot qilish. Farzandlar bilan munozara qilish va ularning fikrlarini eshitib chiqish. Ularning o'z fikrlarini qo'llab-quvvatlash va ularni o'z fikrlarini ifodalashlari kerakligini tushunish kerak.

Farzandlarni stress va qiyinliklar bilan boshqarish uchun ko'mak ko'rsatish. Ularni qanday stress bilan yuzlashlari mumkin va bu holatda qanday kurashishlari kerakligini o'rgatish. Texnologiyalar va internet foydalanishini cheklash, ularni bu vositalarni o'zlarining foydali va xavfsiz ishlatishlari uchun o'rgatish. Bu, o'zgarish va muhofaza ko'nikmalarini o'rganish uchun kerakdir. O'quvchilar orasidagi o'zaro munosabatlar va jamoaviy faoliyatlar o'rganish, ularning ijtimoiy hayotda qanday qatnashishlari va boshqalar bilan qanday aloqalar o'rnatishlari haqida yordam beradi.

O'zlashtirish va o'z-o'zini boshqarish: Ota-onalar o'quvchilarga o'zgarishlar bilan boshqarish ko'nikmalarini o'rgatish. Ularning o'z muammolarini hal qilish va o'z-o'zlarini rivojlantirishlari kerakligini tushunish.

Farzandlarni salomat va sog'liqlilarini saqlash uchun o'rgatish. Ularning o'zlarini boshqarish va sodda kasalliklardan saqlashni o'rgatish juda muhimdir.

Murojaat va e'tibor berish: Farzandlarning fikrlarini, ehtiyojlari va muammolari haqida murojaat qilish va ularning fikrlariga e'tibor bering. Ularning so'zlarini eshitib chiqing va ularni qanday yordam bera olishlari kerakligini tushunishga harakat qiling. Farzandlarni ijtimoiy qo'llanma va boshqa o'qituvchilar bilan bog'liq bo'lishiga yordam berish. Ularni yaxshi hayot yo'lini tanlashlari va o'zlarini rivojlantirishlari uchun yondashish juda muhimdir.

Ota-onalar, farzandlarini sog'liq, quruvchi va sodda insonlar sifatida tayyorlash uchun sabr va sevgi bilan ishlashlari kerak. Ularning e'tiborini qo'ymoq va ularga yordam bermoq, o'quvchilarning yaxshi hayot yo'lini tanlashiga yordam beradi. Kichik maktab yoshidagi hissiy-emotsional irodaviy soha, o'quvchilarning hissiyotlarini tushunish, o'zlarini tushunish va ifodalash usullarini o'rganish, o'zaro munosabatlar qurish va o'zlarini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishga bag'ishlangan muhim soha hisoblanadi. Bu soha o'quvchilarni hayotga tayyorlash, ularning o'zgaruvchiliklarga ta'sir qilishlari va o'zlarini boshqarishni o'rganishlari uchun juda muhimdir. Ota-onalar uchun esa, farzandlarning hissiy holatini tushunish, ularning fikrlarini eshitish va o'zgarishlar bilan boshqarishlariga yordam berish, o'zgaruvchiliklarni o'rganish va ularni o'zlashtirishlariga yordam bermoq, ularga e'tibor bermoq va ularga sevgi va sabr bilan munosabatda bo'lish juda muhimdir. Bu sohadagi faoliyatlar o'quvchilarning ruhiy, hissiy va ijtimoiy tarbiyasini ta'minlashga yordam beradi. O'quvchilar o'z fikrlarini ifodalash, o'zgaruvchiliklarni qo'llab-quvvatlash, stress bilan kurashish, texnologiyalardan foydalanshni o'rganish va o'z-o'zlarini boshqarishni o'rganishlari orqali shaxsiy rivojlantirishlariga imkoniyat yaratadi. Ota-onalar uchun esa farzandlarning hissiy holatlarini tushunish, ularga yordam berish va ularni tushuntirish juda muhimdir.

Kichik maktab yoshdagi bolaning hissiy-irodaviy sohasining o'ziga xos xususiyati unga bog'liq shaxsiy xususiyatlar bolalik davrida progressiv rivojlanishga ega ekanligini aniqlashga imkon beradi. Va bu kichkina odamning faoliyati tufayli sodir bo'ladi. Shu bilan birga, bolaning atrofidagi dunyoni o'rganishning barcha yo'nalishlarini tartibga solish hissiy jarayonlarning ta'siriga bog'liq bo'lib, ularning ontogenezi shaxslararo munosabat bilan chambarchas bog'liq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Шарафитдинов, А. (2020). Формирование у учеников чувства общности. *Образование и воспитание*, (2), 66-67.
2. Шарафитдинов, А., Кудратов, Б. А., & Синдаров, Ш. Ш. (2020). Проблема застенчивости у ребенка и ее устранение. *Образование и воспитание*, (2), 64-66.
3. Nikolaevich, Ustin Pavel, and Sharafitdinov Abdulla XXX. "Emotional Intelligence and its Adolescents Being an Exemplary." *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching* 15 (2022): 139-145.

4. Abdulla, S. (2022, March). The role of family in the formation of learning motivation for adolescents. In *Conference Zone* (pp. 286-288).
5. Abdulla, S., & Zulxaydar o'g'li, Q. M. (2022). Psychological Characteristics of Decision Making in Management Global Scientific Review A Peer Reviewed, Open Access. *International Journal* www.scienticreview.com, 1.
6. XXX, Sharafitdinov Abdulla. "PSYCHOLOGICAL DESCRIPTION OF THE CONCEPT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE." *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development* 7 (2022): 71-75.
7. Sharafitdinov A, Shovxiyev L. Hissiy intellekt va uning shakllanishi. Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollar. 2022;1(1):437-40.
8. Sharofitdinov, A. (2022). OILADA SIBLING MAQOMI MUNOSABATLARINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 2(3).
9. XXX, S. A. (2022). CHARACTERISTICS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN MANAGERS. *European Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 8, 22-25.
10. Sharofitdinov, A., & Umidjon, Y. (2022). SHAXSIY KAMOLOTDA ART-TERAPEVTIK MASHQLAR. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 2(3).
11. Shovxiyev, L., & Sharafitdinov, A. (2022). Psixologiyada tush korish tilsimlari. *Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollar*, 1(1), 485-488.
12. XXX, S. A. (2022). Scientific-Theoretical Psychological Analysis of Personal Activity Motivation. *Zien Journal of Social Sciences and Humanities*, 14, 72-75.
13. Шарафитдинов, А., & Эшкулова, Н. (2022). Xulqi ogishgan osmir oquvchilarda agressiv xatti-harakatlarning namoyon bolishi. *Современные инновационные исследования актуальные проблемы и развитие тенденции: решения и перспективы*, 1(1), 483-485.
14. Sharofitdinov, A. (2022). Destruktiv xulq-atvor paydo bo 'lishi va shakllanishining ijtimoiy psixologik omillari. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 2(3).
15. XXX, S. A. (2022). Scientific-Theoretical Psychological Analysis of Personal Activity Motivation. *Zien Journal of Social Sciences and Humanities*, 14, 72-75.
16. Buribaevich, M. K., Mokhinur, B., & Mehribonu, A. (2022). Psychological Aspects Of Leader Traits In Boys And Girls In Different Family Settings. *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences*, 5, 129-134.
17. Buribaevich, M. K., Mehribonu, A., & Mokhinur, B. (2022). The Influence of Parents on The Leadership of Children in The Family-As A Psychological Factor in Parenting. *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences*, 5, 122-128.